

УДК 349.2

А. В. Заболотний,
к. держ. упр., старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-9414-4057>

І. Г. Юник,
к. ю. н., доцент,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0985-1800>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.8.229

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОХОДЖЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ ТА ВИКОНАННЯ ПОСАДОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ НА ОБ'ЄКТАХ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

A. Zabolotnyy,
PhD in Public Administration, Senior Lecturer of the Department of Public Management and Administration,
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University
I. Yunk,
PhD in Law, Associate Professor of the Department of Public Management and Administration, Mykhailo
Kotsiubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University

ORGANIZATIONAL AND LEGAL ASPECTS OF PUBLIC SERVICE AND PERFORMANCE
OF DUTIES AT CRITICAL INFRASTRUCTURE FACILITIES UNDER THE CONDITIONS
OF THE LEGAL REGIME OF MARTIAL LAW IN UKRAINE

Стаття присвячена вивченню організаційно-правових аспектів проходження публічної служби та виконання службових обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури та її захисту в умовах правового режиму воєнного стану в Україні як компоненти державної політики у даній сфері.

Визначено ключову характеристику публічної служби у якості професійної діяльності із практичного виконання завдань і функцій держави, що має на меті стратегічне забезпечення безперервності функціонування критичної інфраструктури та державних органів у період дії правового режиму воєнного стану.

Наголошується на тенденції переходу власності на критичну інфраструктуру від державного забезпечення до приватизації. Обґрунтовано, що така тенденція посилює значимість організаційно-управлінської складової публічного управління для формування державної політики національної безпеки. Виявлено, що у цьому напрямку згенеровано ряд позитивних інституційних зрушень, серед яких пропозиція створення Державної служби захисту критичної інфраструктури та забезпечення національної системи стійкості України, формування системи захисту критичної інфраструктури, визначення повноважень Спеціально уповноваженого органу у сфері управління та захисту критичної інфраструктури, а також функціональних та секторальних органів, врегулювання організаційно-управлінських аспектів виконання посадових обов'язків службовцями на об'єктах критичної інфраструктури в умовах правового режиму воєнного стану.

Ідентифіковано перелік основних суб'єктів національної системи захисту критичної інфраструктури у ієрархії публічної служби. Узагальнено перелік життєво важливих функцій та послуг у секторі критичної інфраструктури. Описано внесені відповідно до інституційних умов правового режиму воєнного стану корективи у організаційно-управлінські аспекти проходження публічної служби у тому числі у сфері критичної інфраструктури. Особливу увагу відведено позитивному рішенню по визначенню переліку осіб, які мають право на одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю отриману при виконанні службових обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури. Обґрунтовано, що дана ініціатива посилить правову захищеність та ефективність організаційно-управлінських аспектів проходження публічної служби в умовах воєнного стану в Україні.

The article is devoted to the study of organizational and legal aspects of public service and performance of official duties at critical infrastructure facilities. As well as the protection of vital objects in the conditions of martial law in Ukraine as a component of state policy.

The key characteristic of public service is defined. Public service is characterized as a professional activity of practical implementation of tasks and functions of the state. Its main goal is to strategically ensure uninterrupted functioning of critical infrastructure and state bodies during the period of martial law.

Emphasis is placed on the transition of ownership of critical infrastructure from state provision to private ownership. It is substantiated that such a trend increases the importance of the organizational and managerial component of public administration for the formation of the national security policy. It was revealed that a number of positive institutional changes have been made in this direction. These changes include the creation of the State Service for the Protection of Critical Infrastructure and the provision of the national stability system of Ukraine, the formation of the system for the protection of critical infrastructure, the determination of the powers of the Specially Authorized Body in the field of management and protection of critical infrastructure, functional bodies and sectoral bodies, the regulation of the organizational and management features of job duties relations of employees of critical infrastructure facilities.

A list of the main subjects of the national critical infrastructure protection system as part of the public service has been identified. The list of vital functions and services in the critical infrastructure sector is summarized. Changes made to the organizational and management conditions of public service in the field of critical infrastructure under martial law are described. Particular attention was paid to determining the list of persons who are entitled to one-time monetary assistance for damage to life and health received during the performance of official duties at critical infrastructure facilities. It is justified that this initiative will strengthen the legal protection and effectiveness of the organizational and management aspects of public service in the conditions of martial law in Ukraine.

Ключові слова: державна політика у сфері захисту критичної інфраструктури, публічна служба, державне управління, національна безпека, публічне управління, стійкість критичної інфраструктури.

Key words: state policy in the field of critical infrastructure protection, public service, public administration, national security, public administration, critical infrastructure sustainability.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Рівень складності комунікації систем інфраструктурного забезпечення на різних рівнях державного управління в сучасних умовах прямо впливає на національну безпеку країни. Вкрай необхідним в умовах воєнного стану в Україні є забезпечення належної функціональної спроможності критичної інфраструктури, яка є основою життєзабезпечення цивільного населення та ви-

конання важливих функцій та послуг, збої, переривання або порушення надання яких може стати загрозою для національної стійкості. Аналізуючи думки науковців, можна дійти висновку, що ефективний захист та управління у сфері критичної інфраструктури має пряму належність до національної інфраструктури, яка забезпечує діяльність різних сфер функціонування держави її економіки та суспільства [16]. У зв'язку із цим набу-

ває актуальності питання належної організаційно-правової моделі проходження публічної служби та виконання обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури, що регламентує розуміння та налагодження взаємозв'язків між основними структурними ланками інфраструктурних секторів та відпрацювання сценаріїв каскадних збоїв однієї або декількох критичних інфраструктурних систем. Загальною метою налагодження організаційно-управлінських зв'язків інфраструктурних систем на національному рівні є забезпечення національної безпеки шляхом систематизації публічного управління у сфері захисту критично-важливих для держави об'єктів. На регіональному рівні даний вектор передбачає застосування системного підходу при прийнятті локальних управлінських рішень щодо роботи об'єктів критичної інфраструктури, а також органів місцевого самоврядування, діяльності посадових осіб публічної служби, спрямованої на реалізацію окремих управлінських повноважень у сфері критичної інфраструктури, наданих законом. При цьому важливим питанням є створення гарантій безпеки та правової захищеності посадових осіб публічної служби, що виконують службові обов'язки у сфері критичної інфраструктури, яка в умовах гібридних загроз воєнного стану стає одним із стратегічних військових цілей для ворога.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Наукові пошуки щодо вивчення організаційно-правових аспектів проходження публічної служби та виконання обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури в умовах воєнного стану в Україні, а також їх захисту, як окремої категорії неодноразово були предметом наукових досліджень теоретиків та практиків з публічного управління та адміністрування, серед яких варто відзначити праці О. І. Яременка, Б. В. Богдана, В. А. Дерещ, О. В. Мельничук та ін.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті полягає у вивченні організаційно-правового забезпечення проходження публічної служби та виконання службових обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури та її захисту в умовах воєнного стану в Україні як компоненти державної політики у даній сфері.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Від початку повномасштабної війни РФ проти України із 24 лютого 2022 року постраждала значна кількість осіб зі складу військових, правоохоронців, прикордонників, рятувальників, які безпосередньо задіяні у воєнних операціях зі звільнення території України та заходах із ліквідації надзвичайних ситуацій. Однак, разом із тим варто відзначити, що серед загиблих та постраждалих є також сотні тисяч службових осіб із числа публічних управлінців, медиків, комунальників, залізничників, енергетиків, журналістів, водіїв, які забезпечують функціональну спроможність державних інституцій. Ризикуючи своїм здоров'ям і життям, дані категорії посадових осіб виконують свої посадові обов'язки і гарантують тим самим безперебійну роботу об'єктів критичної інфраструктури, органів державної влади та місцевого самоврядування, а також донесення інформації до

суспільства та світової спільноти [9]. Таким чином, публічну службу варто охарактеризувати у якості професійної діяльності із практичного виконання завдань і функцій держави, що має на меті стратегічне забезпечення безперебійності функціонування критичної інфраструктури та державних органів у період дії воєнного стану.

Відзначимо, що в останні десятиліття власність на критичну інфраструктуру переходить від державного забезпечення до приватизації, що, у свою чергу, веде до зниження контролю держави над цими активами. У цьому контексті організаційно-управлінські аспекти керування ризиками стають нерозривно пов'язаними з питаннями публічного управління та формуванням державної політики національної безпеки. З огляду на сучасні тенденції до збільшення глобальних інвестицій, власники та оператори об'єктів критичної інфраструктури несуть основну відповідальність за захист своїх активів і підтримання безперервності послуг, які вони надають. Тим не менш, власники й оператори не можуть самотійно усунути всі вразливі місця між секторами критичної інфраструктури та потенційні каскадні ефекти, і потребують організаційно-управлінського коригування міжсекторальної співпраці з боку органів державної влади та публічного управління [12]. Зауважимо, що координувати дану роботу повинні саме посадові особи публічної служби, відповідальні за управління ризиками.

З метою реалізації державної політики у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури та врегулювання організаційно-правових аспектів виконання посадових обов'язків службовцями на об'єктах критичної інфраструктури в умовах воєнного стану ст. 13 Закону України "Про критичну інфраструктуру" [8] передбачено функціонування уповноваженого, функціональних та секторальних органів у сфері управління та захисту критичної інфраструктури. Також, після активізації атак ворога на критичні об'єкти інфраструктури, 18.10.2022 р. було прийнято Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури України" [5], яким було внесено зміни до Закону України "Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України". Відповідно до нововведень Держспецзв'язку було наділено повноваженнями уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури України на час воєнного стану та протягом 12 місяців після його припинення [10]. За змістом ч. 2 ст. 16 Закону України "Про критичну інфраструктуру" цей спеціально уповноважений орган: координує діяльність міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади (військово-цивільних адміністрацій — у разі утворення) у сфері захисту критичної інфраструктури; взаємодіє з секторальними, функціональними органами у сфері захисту критичної інфраструктури та операторами критичної інфраструктури; готує пропозиції до проектів стратегічних документів щодо забезпечення безпеки та стійкості, здійснення захисту критичної інфраструктури; забезпечує функціонування системи обміну інформацією між суб'єктами національної системи захисту критичної інфраструктури; створює бази даних щодо загроз і вразливостей

критичній інфраструктурі; встановлює обов'язкові вимоги із забезпечення безпеки об'єктів критичної інфраструктури, їх захищеності на всіх етапах життєвого циклу, у тому числі під час створення, прийняття в експлуатацію, модернізації [1], [8].

Основою організаційно-правового забезпечення публічного управління у сфері безпеки критичної інфраструктури, доцільно, на нашу думку, вважати Концепцію створення державної системи захисту критичної інфраструктури, затверджену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 р. № 1009-р [15]. Згідно даної Концепції одним з пріоритетів реформування органів сектору оборони і безпеки України було визначено створення системи захисту критичної інфраструктури. При цьому особлива увага серед ідентифікованих проблем відведена організаційно-управлінським аспектам на об'єктах критичної інфраструктури, основи яких регламентує ст. 14 Закону України "Про критичну інфраструктуру" [8], виокремлюючи перелік основних суб'єктів національної системи захисту критичної інфраструктури, до якого входить Кабінет Міністрів України, Апарат Ради національної безпеки і оборони України, Центральну виборчу комісію, Національний банк України, Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку, Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Фонд державного майна України і інші центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом, уповноважений орган у сфері захисту критичної інфраструктури України — Держспецзв'язку, Державну службу України з надзвичайних ситуацій, секторальні та функціональні органи та інші міністерства і центральні органи виконавчої влади, Службу безпеки України, правоохоронні та розвідувальні органи, суб'єктів оперативно-розшукової та контр розвідувальної діяльності, Збройні Сили України та інші військові формування, місцеві органи виконавчої влади (військово-цивільні адміністрації), органи місцевого самоврядування, операторів критичної інфраструктури, підприємства, установи та організації, які проводять діяльність, що пов'язана із забезпеченням безпеки та стійкості критичної інфраструктури, незалежно від форми власності [8].

Важливою також серед органів публічної служби стала утворена у 2022 році Державна служба захисту критичної інфраструктури та забезпечення національної системи стійкості України (ДЗКІ) є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра Кабінету Міністрів України [13].

При цьому, реалізація означеної політичної пропозиції про особливу роль новоутвореного ЦОВВ виявилась ускладненою, зокрема через прив'язку до необхідності внесення змін до Закону України про державний бюджет на відповідний рік, відтак ДЗКІ не розпочала функціонування в огляду на ненабрання чинності постановою Кабінету Міністрів України 12 липня 2022 р. № 787 про її утворення.

Погодимось також із думкою Мельничука О. В., який пропонує у ієрархії публічної служби відвести особливу роль органам місцевого самоврядування при прийнятті управлінських рішень щодо об'єктів критичної інфраструктури. Для вирішення цих питань вчений пропонує визначити їх основні завдання: проведення оцінки вразливості критично важливих об'єктів, підтримка та визначення пріоритетних напрямків розвитку критичної інфраструктури на рівні громад, планування сценаріїв катастроф та розробка планів пом'якшення наслідків катастроф, управління та відновлення на місцях, планування, проектування та будівництво нових об'єктів, розробка заходів щодо зменшення ризиків виникнення каскадного ефекту [11].

Нагадаємо, що Законом України (ст. 9) "Про критичну інфраструктуру" до життєво важливих функцій та послуг віднесено урядування та надання найважливіших публічних послуг, енергозабезпечення, водопостачання та водовідведення, продовольче забезпечення, охорона здоров'я, фармацевтичну промисловість, виготовлення вакцин, стале функціонування біолабораторій, інформаційні послуги, електронні комунікації, фінансові послуги, транспортне забезпечення, оборону, державну безпеку, правопорядок, здійснення правосуддя, тримання під вартою та поведження з військовополоненими, цивільний захист населення та територій, служби порятунку, космічну діяльність, космічні технології та послуги, хімічну промисловість, дослідницьку діяльність [8].

Варто зазначити, що інституційні умови правового режиму воєнного стану внесли певні корективи у організаційно-правові аспекти проходження публічної служби у тому числі у сфері критичної інфраструктури, діяльності органів державної влади, військового командування, військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, що регламентовано Законом України "Про правовий режим воєнного стану" [6]. Водночас 20.05.2022 набрав чинності Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану" від 12.05.2022 № 2259-IX [4], яким у період дії воєнного стану скасовано конкурси для призначення на посади державної служби, — органів місцевого самоврядування, керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, комунальних підприємств, установ, організацій. Окрім цього, відносини, що виникають у зв'язку зі вступом, проходженням і припиненням публічної служби у сфері критичної інфраструктури регулюються Законом України "Про державну службу" [7].

У період дії воєнного стану також набрав чинності Закон України "Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану" від 15.03.2022 № 2136-IX [3], згодом до якого було внесено зміни, щодо визначення особливостей проходження державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, особливостей трудових відносин публічних службовців у період дії воєнного стану. Однак варто відзначити певні недоліки та прогалини у нормативно-правовому регулюванні публічної служби цього часу:

по-перше — не враховано, що в під час війни в Україні наявні різні типи територій, серед яких варто виділити: окуповані, де-окуповані, тиллові, прифронтові та фронтові, які мають різні організаційно-управлінські умови проходження публічної служби, враховуючи безпекову ситуацію та кадрове забезпечення. Особливості кожного типу території та мають визначати підходи та особливості правового регулювання публічної служби на них.

по-друге — спрощена законом процедура найму публічних службовців містить ризики призначення осіб на посади без належної перевірки професійних якостей з одного боку, та вирішення питання оперативної потреби залучення до виконання робіт нових працівників, усунення кадрового дефіциту та браку робочої сили, — з іншого.

по-третє — з'являються ризики стабільності проходження публічної служби та втрати публічними службовцями окремих правових та фінансових гарантій в умовах війни, оскільки між публічними службовцями та рядовими працівниками об'єктів критичної інфраструктури існує принципова відмінність в організаційно-правовому регулюванні. Перші перебувають у службових (публічно-правових) відносинах. За загальним правилом, дія норм законодавства про працю поширюється на них лише у частині відносин, не врегульованих спеціальним законом. Їхній обов'язок — служити державі (громаді). Другі ж перебувають у трудових відносинах, що мають приватноправовий характер (хоча із певним державним регулюванням) [2].

На нашу думку, доцільним є внесення відповідних змін до Закону України "Про правовий режим воєнного стану" від 12.05.2015 р. №389-VIII і врегулювання особливостей публічної служби виважено та диференційовано в частині реалізації права рівного доступу на державну службу та службу в органах місцевого самоврядування з урахуванням найпоширеніших ситуацій, які виникають під час війни, типів територій і впливу воєнних дій.

Зазначимо, що для службовців та працівників сфери критичної інфраструктури Закон України "Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану" передбачає певні особливості реалізації їхніх трудових прав, зокрема може бути збільшена нормативна тривалість робочого часу у період дії воєнного стану, працівнику залученому до виконання робіт на об'єктах критичної інфраструктури може бути відмовлено у наданні будь-якого виду відпусток (крім відпустки у зв'язку вагітністю та пологами та відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку), а також у розірванні трудового договору за власною ініціативою, навіть, якщо існує загроза для життя і здоров'я працівника (тобто, відсутній спрощений порядок розірвання трудового договору за власним бажанням) [3]. Дані організаційно-правові аспекти проходження публічної служби та виконання обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури значно підвищують безпекові ризики для даної категорії працівників, що підтверджують факти обстрілів державних установ, будівель органів місцевого самоврядування, лікарень, залізничних вузлів та інших об'єктів критичної інфраструктури, а також зафіксовані акти насильства до представників місцевої влади на окупованих територіях [9].

Ще одним актуальним питанням залишається соціально-правове забезпечення працівників об'єктів критичної інфраструктури. З цією метою у свій час за ініціативи представників НАДС та Міноборони, соціальних партнерів, народних депутатів України та інших заінтересованих сторін підготовлено проєкт Закону України "Про виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, завдану спричиненими військовою агресією проти України пораненням або загибеллю під час проходження публічної служби, виконання обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури та здійснення професійної журналістської діяльності" (реєстр. № 7353 від 05.05.2022).

У пояснювальній записці до цього проєкту Закону акцентовано увагу на фактах загибелі та поранень під час виконання посадових обов'язків, зокрема трагічні випадки на Миколаївщині та Харківщині, де окупанти влучили в будівлю ОДА, у результаті чого загинуло 67 публічних службовців. При цьому, тривалий час були відсутні будь-які законодавчі гарантії щодо захисту публічних службовців, працівників об'єктів критичної інфраструктури, журналістів або членів їх родин у разі загибелі або поранення під час виконання службових обов'язків у період війни годувальника.

Результатом тривалих комунікацій та адвокації задля вирішення даної проблеми стало прийняття цього законопроекту в цілому 20.03.2023 р. №2980-IX "Про одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю, завдану працівникам об'єктів критичної інфраструктури, державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України". На виконання вимог Закону Кабінетом Міністрів України прийнято Постанову від 27.12.2022 р. №1396 "Деякі питання соціального захисту осіб, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, ветеранів війни та осіб, що працюють в спеціальних умовах" та встановлено перелік осіб, які мають право на одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю [14]. Серед них:

1. Особи з числа працівників об'єктів критичної інфраструктури, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, які стали особами з інвалідністю у зв'язку з пораненням, каліцтвом, контузією або внаслідок захворювання, пов'язаних з виконанням посадових (службових, професійних) обов'язків у період військової агресії російської федерації проти України в районах проведення після 24 лютого 2022 року воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися після цієї дати бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам.

2. Члени сімей загиблих працівників об'єктів критичної інфраструктури, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування у зв'язку з пораненням, каліцтвом, контузією або внаслідок захворювання, пов'язаних з виконанням посадових (службових, професійних) обов'язків у період військової агресії російської федерації проти України в районах проведення після 24 лютого 2022 року воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися після цієї дати бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам.

Одноразова грошова допомога за шкоду життю та здоров'ю виплачується в розмірах [9]:

- 1) особам з інвалідністю I групи — 800 тисяч гривень;
- 2) особам з інвалідністю II групи — 500 тисяч гривень;
- 3) особам з інвалідністю III групи — 200 тисяч гривень;
- 4) у разі загибелі (смерті) — 1 мільйон гривень.

Реалізація зазначених умов дозволить суттєво посилити соціально-правову захищеність та ефективність організаційно-правового забезпечення проходження публічної служби та виконання обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури в умовах воєнного стану в Україні. Окрім зазначеного, з урахуванням майбутнього членства України в ЄС, Законом враховано досвід країн-членів ЄС з аналогічних правовідносин. Зокрема Естонської Республіки де у разі загибелі службової особи під час виконання покладених на неї обов'язків чи протидії загрози, її утриманням виплачується одноразова допомога в розмірі 20-річної середньої заробітної плати такої особи; Латвійської Республіки, де посадові особи, які при виконанні службових обов'язків, отримали поранення чи каліцтво, одноразова допомога виплачується у розмірі від 5 до 10 тис.євро.

ВИСНОВКИ

Отже, формування належного організаційно-правового забезпечення проходження публічної служби та виконання посадових обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури в умовах воєнного стану в Україні є детермінантою національної безпеки країни. Результати проведених наукових досліджень у цьому напрямку варто узагальнити ключовими тезами:

- належне організаційно-правове забезпечення проходження публічної служби та виконання посадових обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури формує базові важелі для управління ризиками, зокрема органи публічної служби несуть відповідальність за національну стратегію управління критичними ризиками, а також уникнення пов'язаних з нею прогалин у державній політиці;

- належне організаційно-правове забезпечення проходження публічної служби та виконання посадових обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури відіграє ключову роль у формуванні інфраструктурної політики та нагляді за нею з метою сприяння підвищенню продуктивності та забезпечення рівних можливостей і рівного доступ до послуг для громадян;

- органи публічної служби також є клієнтами та користувачами критичної інфраструктури, отже теж залежать від різних її об'єктів для підтримки власної спроможності, відповідно мають особливі очікування щодо безперервності критичної інфраструктури, яка забезпечує виконання ключових функцій влади;

- в умовах воєнного стану належне організаційно-правове забезпечення проходження публічної служби та виконання посадових обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури повинно бути орієнтовано на збереження життя та здоров'я працівників і посилення їх соціально-правових гарантій.

Література:

1. Богдан Б. В. Актуальні питання нормативно-правового регулювання захисту критичної інфраструктури в умовах воєнного стану в Україні. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. № 6. 2022. URL: <https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2022-6-01-09/2022-6-01-09>
2. Дерезь В.А. Воєнна оптимізація та публічна служба: як зберегти баланс? 2022. Центр політико-правових реформ. <https://pravo.org.ua/blogs/cplr-derets-public-service/>
3. Закон України № 2136-IX від 15.03.2022 р. "Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>
4. Закон України № 2259-IX від 12.05.2022 р. "Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2259-20#Text>
5. Закон України № 2684-IX від 18.10.2022 р. "Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури України". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2684-20#Text>
6. Закон України № 389-VIII від 12.05.2015 р. "Про правовий режим воєнного стану". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
7. Закон України № 889-VIII від 10.12.2015 р. "Про державну службу". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
8. Закон України № 1882-IX від 16.11.2021 р. "Про критичну інфраструктуру". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20/ed20211116#Text>
9. Закон України № 2980-IX від 20.03.2023 р. "Про одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю, завдану працівникам об'єктів критичної інфраструктури, державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2980-20/ed20230320#Text>
10. Закон України № 3475-IV від 31.12.2023 р. "Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3475-15/ed20231231#Text>
11. Мельничук О. В. Управління критичною інфраструктурою: модель та її впровадження. Актуальні проблеми державного управління. Том 1 № 81. 2020. С. 64—74.
12. Належне врядування для забезпечення стійкості критичної інфраструктури. Огляди політики управління ризиками OECD. Публікація OECD, 2019, Париж. URL: <https://doi.org/10.1787/02f0e5a0-en>
13. Постанова КМУ № 787 від 12.07.2022 р. "Про утворення Державної служби захисту критичної інфраструктури та забезпечення національної системи стійкості України". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/787-2022-%D0%BF#Text>
14. Постанова КМУ № 1396 від 27.12.2022 р. "Деякі питання соціального захисту осіб, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, вете-

ранів війни та осіб, що працюють в спеціальних умовах". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1396-2023-p#Text>

15. Розпорядження КМУ № 1009-р від 06.12.2017 р. "Про схвалення Концепції створення державної системи захисту критичної інфраструктури". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1009-2017-%D1%-80#Text>

16. Яременко О. І., Страхніцький Я. О. Теоретичні підходи до визначення дефініції критичної інфраструктури як об'єкту державного управління. Публічне управління та митне адміністрування, № 1 (32), 2022. С. 76—82.

References:

1. Bohdan, B.V. (2022), "Current issues of normative and legal regulation of critical infrastructure protection in the conditions of martial law in Ukraine", Problemy suchasnykh transformatsii. Seriia: pravo, publichne upravlinnia ta administruvannia, vol. 6, available at: <https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2022-6-01-09/2022-6-01-09>

2. Derets, V. A. (2022), "Military optimization and public service: how to keep the balance?", Tsentrl polityko-pravovyykh reform. available at: <https://pravo.org.ua/blogs/cplr-derets-public-service/>

3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine "On the organization of labor relations under martial law", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text> (Accessed 21 March 2024).

4. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine "On Amendments to Certain Laws of Ukraine Regarding the Functioning of the Civil Service and Local Self-Government During Martial Law", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2259-20#Text> (Accessed 21 March 2024).

5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine "On Amendments to Certain Laws of Ukraine Regarding the Powers of the Authorized Body in the Field of Protection of Critical Infrastructure of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2684-20#Text> (Accessed 21 March 2024).

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On the legal regime of martial law", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19> (Accessed 21 March 2024).

7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On Civil Service", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (Accessed 21 March 2024).

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine "On Critical Infrastructure", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20/ed20211-116#Text> (Accessed 21 March 2024).

9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2023), The Law of Ukraine "On one-time monetary assistance for damage to life and health caused to employees of critical infrastructure facilities, civil servants, officials of local self-government as a result of the military aggression of the Russian Federation against Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2980-20/ed20230320#Text>

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2023), The Law of Ukraine "On the State Service of Special Communications and Information Protection of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3475-15/ed20231231#Text> (Accessed 28 March 2024).

11. Melnychuk, O. V. (2020), "Management of critical infrastructure: model and its implementation", Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia, Vol. 1, no. 81, pp. 64—74

12. OECD (2019), Nalezhne vriaduvannia dlia zabezpechennia stiikosti krytychnoi infrastruktury. Ohliady polityky upravlinnia ryzykamy [Good governance to ensure sustainability of critical infrastructure. Risk management policy reviews], OECD publication, Paris, France.

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2022), Resolution "On the establishment of the State Service for the Protection of Critical Infrastructure and Ensuring the National System of Ukraine's Stability", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/787-2022-p#Text> (Accessed 28 March 2024).

14. Cabinet of Ministers of Ukraine (2022), Resolution "Some issues of social protection of persons who have special and special labor merits to the Motherland, war veterans and persons working in special conditions", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1396-2023-p#Text> (Accessed 28 March 2024).

15. Cabinet of Ministers of Ukraine (2022), Decree "On approval of the Concept of creating a state system for the protection of critical infrastructure", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1009-2017-p#Text> (Accessed 28 March 2024).

16. Yaremenko, O. I. and Strahnitskyi, Ya. O. (2022), "Theoretical approaches to defining the definition of critical infrastructure as an object of public administration", Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia, Vol. 1, pp. 76—82.

Стаття надійшла до редакції 01.04.2024 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net

viber: +38 050 3820663